

Jurij Hudolin

MEDITERANSKI VRT

1.

Sjedim u mediteranskom vrtu na stolici od pruća,
kao u pletenici slova, koja sam danas
iskašljao i odmah su pala u zaborav.
Gledam u odsjev
sunčeve svjetlosti u siću vode, gdje močim stopala,
gledam ruzmarin, lavandu, smokvu, lovor,
trešnju, višnju, agave, limun, narandžu, jasmin,
kaki, kadulju, čempres, masline, mandarine,
kivi, sve mamljivo miriše i zbog toga tu mi je dom.
Ponekad se propitujem, da nisam već
prijevremeno ostario, jer živim sam i u
prirodi, s pticama, mediteranskim vrtom,
burom, jugom i nepovjerenjem u sebe i ljudski rod.
Ponekad ubijam potkornjake i škorpione, gledam
u mrave, koji trče tamo-amo i pitam se
da li oni traže neki smisao ili samo trče,
gledam pčele, kako brižno skupljaju biljni nektar i daju
smisao čovjeku i svaki dan nosim suncokretove
sjemenke veselim i razdraganim pticama,
koje su moja stalna pratnja, i tako progonim
poslijepodnevnu melankoliju i manijakalnu
egomaniju suvremenog svijeta, a onda se sakrivam
kao lasica, živim s druge strane obilježja,
bez trgovačkih ornamenata i štukatura,
živim pored diktatora, koji bi želeo da mi diktira
svoju viziju života i govori mi gluposti
i ples metafizike najnižega ranga
i trga mi san, živim, da mogu po svojoj volji
bilo kome reći da ga volim i naselim ga
u kuću, izgrađenu iz ljubavi i nježnosti,
živim u uvjerenju da je ponekad potrebno
izgubiti se u nježnosti i
voljeti, voljeti, voljeti još više.
Ali isto tako znam da su pored mene
ljudi u agoniji i ratu, gdje je najopasnije
biti bez samopouzdanja,

paranoja i uvlačenje u čmar razbijaju svaki zvučni zid,
i znam da su neki tužni ljudi
psihički uništeni i po psihijatrijama skupljaju
slike svetaca i sakrivaju ih ispod
čaršava i znam da je bol
mnogo puta plemenita i da je čežnja zamka i daleko
od empirizma tisuću i jedne noći.
Bilo je to onda kad se bolest u meni već
pošteno namjestila, bio sam već u depandansu
zla i prvi put me je jako uvjeravalo da su najveći
životni cilj i životna progresija primitivizam
i kompozicija nesporazuma i bravarija iskompleksiranosti,
a bio sam jak kao boškarin,
razbio bi se svaki kamion, koji bi u mene
udario s novim teretom senzibiliteta.
U upotrebi psovki i nježnog proklinjanja imam veliko iskustvo,
za vrt na crvenoj zemlji dajem više,
ne riječima – umornim konjem;
more bi pobijesnilo
kao kad se kolje govedo od te ljubavi,
kao nož, koji oštirim u konobi, kad fermentira malvazija,
more bi zaurlo kao čista, duboka i jasna ljubav,
kao romantičarski pjesnik, koji voli ženu koju ne bi smio,
kao lažljivi dekadenti, kojima nije uspjela samodopadljiva provokacija,
bez sinkope i bez smjera, zaurlo bi, kao velika
tuga u spoznaji da se ljudi između sebe
razlikujemo samo po intenzitetu zla
i još: voljeti crvenu zemlju više od svakog turista,
razglednica, piknika, limenki, marketinga, vizitki,
jahti i druge bezlične ribarije,
da se opet rodi red riječi: *biti čovjek*.

2.

Moj brat u svojoj staroj istarskoj kući nema raspela.
O bogu se ne pita, u depresiji lovi ribu, izvozi
se barkom na pučinu i po noći zvijezdama daje imena.
Jednom sam ga u društvu poznanika
čuo kad je umorno rekao da misli da mnogo ljudi
koji imaju problema u traženju smisla vrijeđa drugo pučanstvo
i upire prstom u njih, kao da su oni krivi za takvu impotenciju,
mada to niko ne može i neće razumjeti.
Moj brat je ribar i nije filozof, ali ipak sjeća

se svega, svih godina koje je preživio u vinogradu i među maslinama, kozama, ovcama i konjima, sjeća se teškog rada na njivama i noći proživljenih na moru, sretan je i čvrst, ribar je i nije pisac, pjesnik, kamoli urednik i čovjek uporedne književnosti poput mene. Moj brat je velik i jak kao boškarin i ne voli šake i vrijeđanja, kamoli metke ili hladno oružje, koje bi zario u drugog čovjeka, moj brat nije ljubomoran i ne takmiči se, moj brat je fizički radnik, a ja često ležim u visećoj mreži na njegovom imanju i ne bih se sjetio barem deset godina svog života ako ne bih to zapisao.

Da li pišem zbog toga da bih se sjećao svog života, često se pitam, kad se ljuljam u visećoj mreži zavezanoj između dva čempresa.

Kad se tako pitam, često gledam u nebo i igram se retorike, da li će neko doći iz pukotine.

Ali nikad niko još nije došao.

Nikad niko nije ništa viknuo od tamo i postao jedini mudrac na zemlji.

Da li bih se sjetio svih tih godina, ili barem nekog mjeseca, makar dana, ako ne bih sve to izdao u knjigama ili štampao u revijama ili novinama, opet se pitam?

Je li to arogancija?

Kakav smisao ima to što godinama štampaš knjige i uređuješ ih, a potom sumnja, sumnja i opet sumnjanje?

Jesam li promašio svoj zanat?

Jesam li ljubomoran na brata?

Zar nije bolje biti ribar?

Radnik u prirodi i za prirodu?

U kontemplativnom drijemežu,

neko me povuče za dlake na grudima:

„Tata, tata”, pokaže mi sin prstom

fazana, koji me odmah pogleda u oči,

i ni danas ne znam zašto sam prvi odvratio pogled.

3.

Iz Ljubljane do malog istarskog sela treba sat i dvadeset minuta vožnje. Dođi, zaboravi na ljubljansku maglu i svjetlost u istarskom kolovozu ili siječnju ili ožujku ili ne obazirući se na kalendar i dan i sat, ostavi to, zaboravi na sve, ali dođi; kod mene nema predatora, ribara za jednu noć, ljudi napunjenih slamom i licemjera, kod mene ne dolaze akrobati

tautologije ili filozofi koji pate od praznog vokabulara, ovdje nema oportunistu i znam da nema ni onih jadnog duha, mentalne invalide sem srezao kao najbolji mesar bez noža ili helebarde.

Dođi, ljubavi moja, vrijeme čovječanstva još nije uništilo sve ponosito i izvini već sad ako ti se činim apologet.

Ili patetičar. Izvini, ali ja drukčije ne znam, ali znam da će, kad me budeš pogledala i zagrlila, uskipjeti još posljednji metal koji leži pod crijepom moga srca.

Iz Ljubljane do malog istarskog sela treba sat i dvadeset minuta vožnje. Mislim kako ću te gledati iza pritvorene zavjese kad budeš uzimala kofere iz auta, mislim da bih ti morao popraviti šminku i u ruke uzeti *make-up*.

Ali to samo mislim, s kamenjem u ruksaku čežnje.

Pretpostavljam, možda sanjam.

Ali dođi, ljubavi moja. Dođi.

Reći ću ti istinu, o sebi samom sigurno ne mislim da sam mentalno brdo kojem nema jednakog i da, kako vidiš, još nisam prestao pisati, da bih potom postao istraživač praznine i nadam se da ti neće smetati ako imam korijenitu ljubav za književnost, a ni u to nisam uvjeren, jer neću kopirati majstorije, želim samo pisati o sebi. Izvini, možda ti se to čini sebičnim, možda umišljenim, ali ti si moja ljepota i kad sam te našao, neko vrijeme nisam mogao govoriti i samo sam mislio, mislio, mislio, o tebi i o rubinima na tvom trbuhu.

Iz Ljubljane do malog istarskog sela treba sat i dvadeset minuta vožnje. Koliko mirisa, koliko dijalekata i kolika je cijena nježnosti, da bi došla? Dođi.

Znaš, nekada sam mislio da sam postao gospodar nad silnicama mraka i morbidnom mašinom košarica za kupovinu i da mi je sve to uspjelo transformirati i prošvercati u šasiju ljubavne lirike.

Izvini,

ako sam pogriješio ali vjeruj, nisam spreman biti jeftin ideal. Nikad ne bih žrtvovao svoje potomke zbog bahatosti do svojih pjesama kao prokleti pjesnici. Normalno je da su bili prokleti. Bili su tek junaci s noćnog lijeganja u jazbinama i oni rođeni poslije njih govorili su o njihovim oronulim kostima: ovdje nije bilo čovjeka! Ponekad cijele noći mislim da ću u drugom trenu umrijeti, mislim da nisam na popisu državljana nego u fusnotama, ali znam umjetnike, koje znaju svi, no niko i njihovo pisanje. Takvi najviše trepte od samoće, ali ne znaju zbog čega.

A sad dođi da mi izmjeriš melankoliju, stvarno dođi, ne bih volio cvrkatati patetično imena ljudi koje stvarno volim.